

SAMBORZEC

NA LINII CZASU

Nr 82 maj 2020

Gazeta Wspólnoty Samorządowej

Zbierają laury

W tegorocznych konkursach przedmiotowych organizowanych przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty uczniowie Szkoły Podstawowej w Samborcu odnieśli znaczne sukcesy.

Laureatem I Wojewódzkiego Konkursu Fizycznego został Wojciech Osowski. Powiat sandomierski ma tylko 4 laureatów. Wśród nich jest właśnie Wojtek, jako jedyny z fizyki.

Chłopiec jest szczególnie uzdolniony w kierunku przedmiotów ścisłych – fizyki i matematyki. Według Joanny Płazy, nauczycielki przygotowującej go do konkursu, uczeń jest indywidualistą, poznawanie nowych zagadnień traktuje jak wyzwanie, któremu chce sprostać. Nauka przedmiotów ścisłych przychodzi mu z łatwością i sprawia ogromną przyjemność. Tytuł laureata otwiera przed Wojtkiem ogromne możliwości, ponieważ laureaci są przyjmowani do dowolnie wybranej szkoły średniej z maksymalną punktacją i z pominięciem procesu rekrutacyjnego.

Uczniowie Jakub Toś i Julia Cichoń również odnieśli duży sukces. Zostali oni finalistami I Wojewódzkiego Konkursu Geograficznego. Do konkursu przygotowawali się pod kierunkiem nauczycielki Małgorzaty Trzaski. Uczniowie lubią geografii i temu przedmiotowi poświęcają najwięcej czasu i uwagi.

Dyrekcja i nauczyciele Szkoły Podstawowej w Samborcu mogą być dumni z osiągnięć swoich uczniów, którzy nie boją się wyzwań i osiągają duże sukcesy. Gratulujemy!

4 maja zostały zniesione obostrzenia związane z COVID-19. W II etapie otwarta została również nasza placówka. Robimy wszystko co w naszej mocy, by w bezpieczny sposób wypożyczać książki naszym czytelnikom. Powstał nowy regulamin korzystania ze zbiorów naszej placówki, z którym można zapoznać się na stronie internetowej UG i biblioteki.

Biblioteka w czasie epidemii

Bibliotekarze wypożyczają książki po wcześniejszym umówieniu telefonicznym z czytelnikami. Odbiór zamówionych książek odbywa się na parterze Urzędu Gminy w Samborcu. Ze względu na lokalizację biblioteki (na II piętrze), na dzień dzisiejszy nie przyjmujemy zwrotów. W trosce o Państwa bezpieczeństwo nasi pracownicy zaopatrzeni zostali w środki ochrony bezpośredniej.

Większość działań biblioteki została przeniesiona do sieci. Na 8 i 15 maja zaplanowano spotkania online Dyskusyjnych Klubów Książki. Chcemy pozostać w stałym kontakcie z czytelnikami, dlatego zapraszamy do kontaktu telefonicznego, mailowego lub poprzez fanpage biblioteki na Facebooku.

Dostosowujemy naszą ofertę do potrzeb i oczekiwań czytelników. Cały czas opracowujemy nowości książkowe, by nie zabrakło Państwu ciekawych lektur. Przy kompletowaniu zamówień bierzemy pod uwagę sugestie naszych Czytelników, którzy dzięki formularzowi na stronie internetowej biblioteki mogą współtworzyć nasz księgozbiór.

Prowadzimy nowoczesną, w pełni dostosowaną do urządzeń mobilnych, stronę internetową. Pod adresem www.gbp.samborzec.pl bez wychodzenia z domu można przejrzeć katalog biblioteki i zamówić książki, które chcą Państwo wypożyczyć. W okresie zamknięcia biblioteki opracowaliśmy bazy audiobooków i e-booków dostępnych online, bazy stron pomocnych w edukacji domowej, rozsyłaliśmy kody PIN do platformy Ibuk Libra, a także zamieszczaliśmy informacje o spotkaniach autorskich online.

Do sieci przeniesiony został, trwający nieprzerwanie od ponad 20 lat, konkurs plastyczny „Kocham Tę Ziemię”, promujący piękno Ziemi Samborzeckiej. Tak jak dotychczas mogą wziąć w nim udział dzieci i młodzież z terenu

naszej gminy. Konkurs trwa do 22 maja. Ogłoszenie wyników nastąpi 1 czerwca w Dzień Dziecka. Do wygrania są atrakcyjne nagrody, oczywiście książkowe.

8 maja rozpoczyna się XVII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek. Hasło, które w tym roku mu towarzyszy – „Rozsmakuj się w bibliotece”, zainspirowało nas do stworzenia nietypowej akcji online. W trakcie trwania Tygodnia Bi-

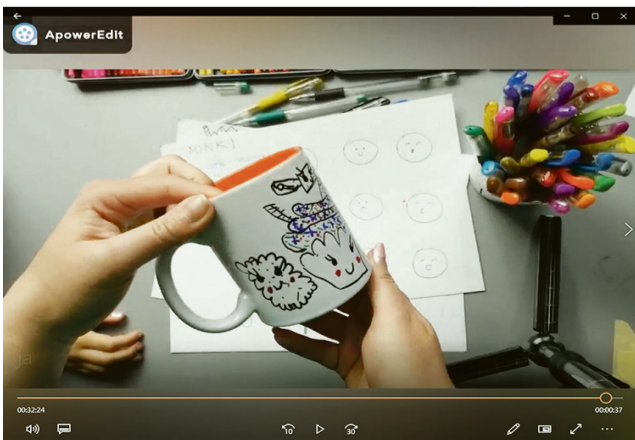
bliotek zapraszamy Czytelników do podzielenia się z nami przepisami na popisowe dania. Wszystkie osoby, które wezmą udział w zabawie, otrzymają opracowaną w formie pliku pdf unikatową Książkę Kucharską, której będą współautorami. Na przepisy czekamy do 15 maja pod adresem e-mail: animator.gbpsamborzec@gmail.com.

Cały czas zmieniamy się dla Państwa, by sprostać wyzwaniom, jakie stawia przed nami obecna, trudna sytuacja. Zapraszamy do śledzenia naszych działań oraz udziału w akcjach i konkursach. Życzymy zdrowia i samych ciekawych lektur, po które oczywiście zapraszamy do biblioteki!

GOK – działań online ciąg dalszy

Od początku kwietnia Gminny Ośrodek Kultury w Samborcu działa zdalnie, upowszechniając kulturę i promując różne aktywności z zakresu m.in. edukacji kulturalnej, rekreacji ruchowej i zdrowego stylu życia – kanałami takimi jak strona internetowa, profil na Facebooku, YouTube.

Dwa razy w miesiącu udostępniane jest nagranie instruktażowe przygotowane przez Jagodę Szczęsną – instruktorkę rękodzieła w GOK. Kwietniowe Ręko-czyny z Jagodą online dotyczyły wykonania pisanek metodą decoupage oraz stworzenia kartki okolicznościowej w stylu

eco. W maju natomiast dowiedzieliśmy się, jak przygotować kawiaii organizery.

W grupie na Facebooku, dedykowanej osobom zainteresowanym rysunkiem i malarstwem, umieszczane zostają nagrania – instruktaże przygotowane przez instruktora artystycznego GOK Anię Przybysz. W kwietniu nagrania poświęcone były rysowaniu autoportretu oraz autoportretu w kapeluszu. W maju odbyły się pierwsze zajęcia online na platformie Zoom. Podczas nich uczestnicy mogli spotkać się i rysować gałązkę bzu w szklance równocześnie z prowadzącą.

Pojawiają się również nagrania o różnorodnej tematyce, głównie promującej zdrowy styl życia. Ania Przybysz przygotowała krótkie wprowadzenie w świat starej chińskiej sztuki poruszania się – tai chi oraz zaprezentowała dwa przepisy na zdrowe zielone soki.

GOK przygotował też dwa konkursy online. W kwietniu odbył się Konkurs na Najpiękniejszą Pisanek Wielkanocną. Wpłynęło 20 zgłoszeń w 3 kategoriach wiekowych. Prace oceniała Komisja Konkursowa w składzie: Iwona Łukawska – etnograf, kustosz w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu, Anna Szewczyk – kierownik Referatu Promocji,

Kultury i Sportu w Starostwie Powiatowym w Sandomierzu oraz Anna Wójcik – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Obrazowie. Wzięto pod uwagę zgodność z tematyką i nawiązanie do tradycji, pomysłowość i inwencję twórczą, estetykę wykonania, walory artystyczne i ogólne wrażenie artystyczne. Zwycięzcami zostali: Amelia Drózdź w kategorii przedszkolnej, Paulina Dereń w kategorii klasy I-III i Kacper Sendrowicz w kategorii klasy IV-VI.

Natomiast w maju odbył się konkurs fotograficzny „Kwitnąca Jabłoń” mający na celu m.in. promowanie lokalnych walorów przyrodniczych, promocję gminy Samborzec oraz popularyzację fotografii jako kreatywnej formy spędzania wolnego czasu. Więcej informacji o konkursie już niebawem na stronie www.kultura.samborzec.pl

Wszystkim aktywnym uczestnikom konkursów i zajęć online gratulujemy zaangażowania, kreatywności i chęci do samorealizowania się.

Trzy Groby Nieznanego Żołnierza

Liczba trzy bardzo często pojawia się na ustach mieszkańców gminy. Można powiedzieć, że stała się jakby liczbą magiczną. Otóż na terenie gminy Samborzec znajduje się 3 kościoły, 3 cmentarze, 3 młyny, 3 budynki dawnych dworów, 3 rzeki stanowiące dopływy Koprzywianki, 3 wzniesienia ok. 300 m n.p.m. Natomiast bezspornie rzadkim przypadkiem i ewenementem jest to, że na terenie jednej gminy znajduje się aż trzy Groby Nieznanego Żołnierza.

Groby te, usytuowane są na cmentarzach parafialnych w Skotnikach, Samborcu i Chobrzeżanach. Historia założenia i powstania owych grobów jest na ogół mało znana. Warto więc coś więcej o nich powiedzieć. Grób Nieznanego Żołnierza to symboliczny grób upamiętniający bezimiennych żołnierzy poległych w czasie wojen na różnych frontach walki. Początki Grobów Nieznanego

wrócić do początków II wojny światowej, do kampanii wrześniowej 1939 roku. W dniach 10-11 września 1939 roku pod Osiekiem rozegrała się krwawa bitwa polskich żołnierzy z niemieckim agresorem o tzw. Przedmoście Osiek. Zasadniczym celem tej bitwy była obrona przeprawy na Wiśle w rejonie Baranowa Sandomierskiego i Gągolina, poprzez którą miała się dokonać ewakuacja polskich oddziałów GO „Jagmin”. Polskie pozycje, bronione poprzez oddziały Armii Kraków: 23 DP i 55 DP Rez., zaatakował niemiecki VII Korpus Armijny. Bitwa o obronę i utrzymanie przyczółka była bardzo zacięta. Ostatecznie pozwoliła na ewakuację żołnierzy polskich na drugą stronę Wisły. W nierównej walce poległo ok. 120 polskich żołnierzy i ok. 102 niemieckich. Wielu było rannych, wielu ewakuowało się wpływ do miejscowości niżej położonych.

Według relacji naocznych świadków tamtych wydarzeń, wiele żołnierskich ciał płynęło rzeką w kierunku Sandomierza. Mieszkańcy Ostrołki i Bogorii Skotnickiej próbowali ratować rannych polskich żołnierzy, wydobywając ich na ląd i udzielając pomocy. Niestety, często nie udawało się to, toteż z godnością należało ich ciała pogrzebać.

Czterech zmarłych żołnierzy pogrzebano przy drewnianym krzyżu stojącym na ostrym zakręcie drogi w miejscowości Ostrołka. Do 1949 roku usypany kopiec ziemny przy krzyżu był grobem poległych żołnierzy. Po tym roku ekshumowano szczątki i przeniesiono je na cmentarz w Skotnikach. Usypano grób ziemny i wykonano betonową obłomówkę. Po środku zamontowano krzyż metalowy. Taki stan rzeczy trwał do 2003 roku, kiedy to w dużej mierze dzięki mieszkańcowi Bogorii Skotnickiej, panu Bednarzowi i jego zaangażowaniu, udało się wykonać aktualnie stojący pomnik. Z czterech pogrzebanych w tym grobie żołnierzy, nazwiska dwóch udało się zidentyfikować, pochodzili spod Nowego Sącza.

Kolejny grób nieznanego żołnierza znajduje się w Samborcu. Usytuowany jest w najstarszej części cmentarza, po prawej jego stronie, nieco poniżej kaplicy Popielów. Aktualnie jest to grób wykonany ze strzegomskiego, ciemnego granitu „star” z oszlifowaną zewnątrz płytą nagrobną. Płyta posiada jakby postrzępione obrzeża i nieforemny kształt. W górnej części płyty wygrawerowany jest krzyż wojenny z orłem po jego środku. W centralnej części płyty widnieje napis: „GRÓB NIEZNAJANEGO ŻOŁNIERZA”. Wokół grobu ułożona jest kostka cementowa. Wykonawcą grobu w 2005 roku był Zakład Kamieniarski Monolit z Wilczyc pana Krzysztofa Hały. O fundusze na wykonanie grobu wystąpił Urząd Gminy do Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach Wydziału Ochrony Zabytków. Do 2005 roku, w miejscu obecnie wykonanego granitowego grobu, znajdowały się dwa małe groby ziemne. Od wczesnych lat powojennych na groby, głównie przed Świętem Zmarłych, przychodzili uczniowie szkoły podstawowej, a później i gimnazjum z Samborca. Sprzątali je, składali kwiaty i zapalali znicze. Tradycja ta przetrwała po dzień dzisiejszy. Do uczniów dołączyła grupa harcerzy i zuchów prowadzona przez ks. wikariusza Grzegorza.

Według relacji najstarszych mieszkańców Samborca w grobie mogą być złożone szczątki

poległych w I wojnie światowej żołnierzy. Mogą to być Polacy, którzy walczyli w armii CK i zmarli w szpitalu polowym dla wojsk austriackich, zlokalizowanym w domu gospodarza Żółnowskiego w pobliskich Szewcach. Nazwiska i imiona poległych żołnierzy niestety pozostaną nieznanymi.

Istnieje także inna wersja pochówku szczątków ludzkich w tym grobie. Mówi się, że pochowanych jest tam dwoje z dziesięciu rozstrzelanych w 1943 roku przez niemieckich żandarmów zakładników z Ostrowca Świętokrzyskiego. Egzekucja odbyła się przed budynkiem szkoły w Samborcu. Rozstrzelonych zakładników gestapowcy polecieli sołtysowi i mieszkańcom Samborca pogrzebać i pilnować za wsią przy figurze Matki Boskiej na polu gospodarza Gorczyka. Po kilku dniach rodziny straconych zakładników, dowiedziawszy się o miejscu pochówku swoich bliskich, przyjechali, nocą odkopali zwłoki i zabrali do swoich rodzinnych stron. Natomiast dwa ciała pozostały i to właśnie te dwa ciała zostały pochowane po wojnie na cmentarzu w Samborcu. Jest to wersja niesprawdzona, ale możliwa. Proszę, jeśli to możliwe, o informację w tej sprawie.

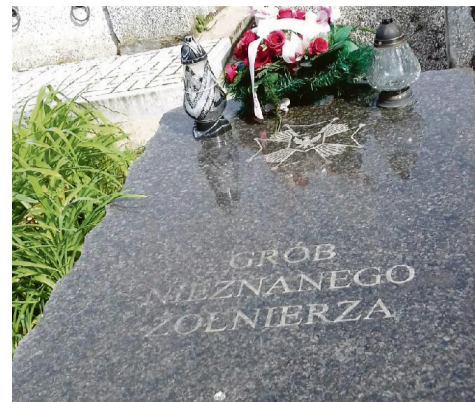
Trzeci, ostatni Grób Nieznanego Żołnierza na terenie gminy Samborzec, znajduje się w miejscowości Chobrzeżany. Usytuowany jest w zachodniej części parafialnego cmentarza, nieopodal furtki wejściowej na cmentarz. Grób wykonany jest z czerwonego, drobnoziarnistego sztyfłowieckiego piaskowca „rubin”. Grób przedstawia formę ogromnej, jakby oderwanej skały o wysokości ok. 2 metrów, ustawionej płaską powierzchnią na podłożu. Wykonawcą grobu był jeden z zakładów kamieniarskich z Sandomierza w 1999 roku. Na elewacyjnej ścianie płyty, w górnym jej rogu wygrawerowany jest orzełek wojskowy. Na lewo, nieco poniżej wygrawerowano krzyż. W centralnej części płyty widnieje jakby wytłoczona inskrypcja następującej treści:

„POLEGŁYM W WALCE ZA OJCZYZNĘ W I WOJNIE ŚWIATOWEJ”.

Pod inskrypcją czytamy napis: „SPOŁECZEŃSTWO GMINY SAMBORZEC”.

Wokół grobu wyłożony jest chodniczek z kostki cementowej. Najprawdopodobniej w grobie spoczywają szczątki żołnierzy polskich walczących na froncie I wojny światowej w Armii CK. Jak wiadomo ciężkie walki odbywały się w okolicy Konar i Placzkowa.

Walki pomiędzy wojskami rosyjskimi i austriackimi trwały długo. Od strony frontu w Chobrzeżanach słychać było odgłosy

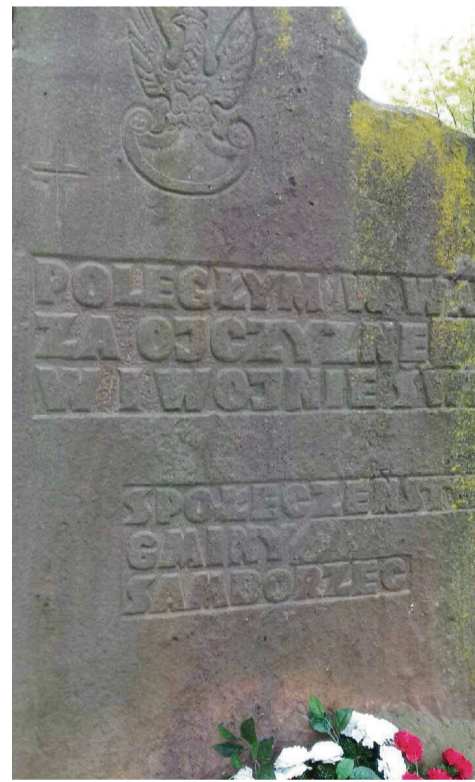

wystrzałów armatnich. Przez Gorzyżany i Chobrzeżany przechodzili kawalerzyści z legionów. Mimo barw polskich mundury mieli austriackie. Ginęli tak z jednej, jak i z drugiej strony walczących stron. Tragedią było to, że w jednej, jak i w drugiej armii służyli Polacy. O ironio losu. Grób Nieznanego Żołnierza w Chobrzeżanach jest im poświęcony.

Należy wspomnieć, że w czasie drugiej wojny światowej (sierpień 1944 – styczeń 1945) w salach chobrzeżańskiej szkoły utworzony był lazaret dla wojsk żołnierzy radzieckich. Żołnierze, którzy z odniesionych ran i chorób zmarli w lazarecie, pochowani byli obok ziemnego wówczas grobu nieznanego żołnierza. Według relacji mieszkańców, grobów tych było dużo. Po 1948 roku szczątki żołnierzy radzieckich ekshumowano i przeniesiono na nowo utworzony cmentarz wojenny w Sandomierzu.

Należy z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że Groby Nieznanego Żołnierza na terenie gminy Samborzec są zadbane i uporządkowane. Stale widać ułożone świeże kwiaty i palące się znicze.

Zdjęcia i tekst ANDRZEJ CEBULA

Gmina Samborzec pozyskała środki w ramach Funduszu Dróg Samorządowych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Pozyskaliśmy fundusze

Dofinansowanie zostanie przekazane na realizację inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej Skotniki – Podwale o długości 999 metrów”. Wartość projektu wynosi 761 600 zł. Wojewoda Świętokrzyski przekaże na realizację przedmiotowego zadania dofinansowanie w kwocie 533 120 zł.

W kwietniu podpisana została także umowa o przyznaniu pomocy na realizację operacji pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w miejscowościach Złota i Andruszkowice (II etap)”. Dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wynosi 2 mln zł. Szacunkowa wartość projektu to 3 993 386,74 zł.

Żołnierza sięgają I wojny światowej. Bardzo często na tabliczkach tych grobów widnieje tylko dwie litery – „NN”, czyli nazwisko nieznanne. W Polsce jako pierwszy powstał pomnik-płyta Nieznanego Żołnierza w Łodzi. Odsłonięcie grobu nastąpiło 22 marca 1925 roku.

Pierwszy z opisywanych w dzisiejszym numerze grobów znajduje się w Skotnikach. Usytuowany jest po lewej stronie, ok. 20 m od głównej alei, głównego wejścia na cmentarz. Widoczny z asfaltowej drogi prowadzącej z Szewc do Skotnik. Aktualnie jest to okazały pomnik wykonany z jasnego drobnoziarnistego granitu „bianco” ze strzegomskiej kopalni. Wykonawcą pomnika w 2003 roku był Zakład Kamieniarski Monolit z Wilczyc pana Krzysztofa Hały. Fundusze na wykonanie pomnika przeznaczył Urząd Gminy w Samborcu. We wrześniu 2003 roku odbyło się uroczyste odsłonięcie i poświęcenie pomnika, którego dokonał proboszcz parafii Skotniki ks. Marian Molga. Na pionowej płycie pomnika, z prawej strony, w górnym rogu widnieje wygrawerowany żołnierski orzeł w zamkniętej koronie na głowie. Poniżej czytamy: „BOHATEROM WRZEŚNIA 1939 r. TU SPOCZYWAJĄ ŻOŁNIERZE ARMII KRAKÓW – POLEGLI W BITWIE POD OSIEKIEM. CHWAŁA POLEGŁYM.” W dolnej części płyty pomnika widoczny jest napis: „SPOŁECZEŃSTWO GMINY SAMBORZEC”.

Po środku grobowca na ciemnej płycie granitowej wypisana jest inskrypcja następującej treści: „ŚP szer. JAN GOLBA lat 39. poległ 12.09.1939 r. szer. STANISŁAW GRYGLIK poległ 22.09.1939 r. oraz dwaj żołnierze nieznanymi. 23.I. p”. Po lewej stronie grobu, przy pionowej płycie, umocowany jest krzyż wykonany z nierdzewnego metalu.

Rodzi się pytanie, jak do tego doszło, że tu właśnie, na tym cmentarzu znajduje się Grób Nieznanego Żołnierza? Otóż, musimy